

GEMEENE KLISSEN.

De XIXde CLASSE.

Zie LINNÆUS *Nat. Hist.*
door HOUTTUIJN, *IIde*
Deel Xde St., bl. 452.

KLISSEN met Hartvormige onge-
doorde gesteelde Bladen.

a. De gemeenschappelijke Kelk met
Haakvormige Steekels.

b. Een Haakvormige Steekel.

c. De samengestelde Bloem.

d. Een tweefluttig Bloempje.

e. Vijf samengelegte Meeldraaden.

f. Het Vruchtbeginsel, draadswijze
Stijl en dubbelde Stempel.

g. Het Zaad met het Pluis.

BLOEITIJD. Groeit op steenach-
tige Plaatsen twee a drie voet hoog.
Door geheel Nederland aan de We-
gen en oude vervallen Muuren.
Bloeit in Augustus.

ARCTIUM LAPPA.

CLASSIS XVIIya.

Conf. LINNÆI *Sijst. Nat.* Ld.
GMELINI, *Tom. IIde Part.*
IIde pag. 1184.

ARCTIUM Foliis cordatis inermi-
bus petiolatis.

a. Calix communis aculeis hama-
tis instructus.

b. Aculeus ejus hamatus.

c. Corolla composita.

d. Corollula Hermaphrodita.

e. Stamina ejus quinque coalita

f. Germen, Stijlus filiformis &
Stigma bifidum.

g. Semen cum Pappo.

TEMP. FLOR. Crescit in locis la-
pidosis altitudine bi vel tripedali,
ubique in locis ruderatis per to-
tam fere rempublicam, Augustus-
que floret.

GEbruik. Rad. Fol. Sem. Bardanae, Berg Klitten. De Wort-
len hebben eene zoetachtige wrange en iets bitterachtige Smaak.
De Bladen en het Zaad zijn bitter zonder Reuk. De Wortel is
vooral in gebruik, en 'er worden haar zagt oplosfende, bloed-
zuiverende, urin- en zweetdrijvende krachten toegekend, en bij de
ontsteeking vooral der Nieren, de Jigt, Venusziekte, Waterfwe-
ling enz., gebruikt. Het Zaad is purgeerende, en de versche Bla-
den worden uitwendig tegens de Jigt en excoriaties voor heilzaam
gehouden. De Wortel word zeer veelvoudig voorgeschreeven en
bijna onder alle zoorten van oplosfende Ptisanen en onder de
Sijr. quin. rad. aper gebruikt, vooral bij de Jigt, Rheumatismus,
Venusziekte, 't Gravel enz. Dat de Wortel oplosfende krachten
bezitte, en deeze zo veel mogelijk zij, of eenigzints de Vogten ver-
beetere, is nog al toetestaan, maar de geneeskrachten die de empi-
rische geneeskunde haar toeschrijft, bezit zij niet. Als Bijmiddel
is zij bijtevoegen, maar geenzints als hoofdmiddel, gelijk dit he-
laas zo dikwijls geschied, en gedurende het gebruik van dit, ver-
dwijnd de tijd die tot werksamer middel had moeten besteed wor-
den en de Lijder bezwijkt het ondertuschen. Deeze waarschu-
wing is zeer noodig voor die geenen die bijna geen ordonnantie
geeven kunnen waar niet de *Bardana* zo als zij 't noemen, het
hoofdingredient zijn.

RUIG

Arctium lappa L.

